

Дніпровський національний університет
імені Олесея Гончара

ЕКОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗООПЕРТИНЕНТНОГО ВПЛИВУ ТВАРИН НА ПРОЦЕСИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРИРОДНИХ І ПОРУШЕНИХ ЕКОСИСТЕМ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Мета роботи – визначення зоогенних тенденцій щодо оптимізації природних і порушених екосистем в умовах сучасного природокористування.

Керівник НДР: проф. Ю. Л. Кульбачко

Висвітлено екологічну роль екосистемних інженерів у ході реабілітації екосистем, з'ясовано оптимізувальний ефект трофометаболічної діяльності сапрофагів у формуванні ґрунтової мікробіоти і ревіталізації штучних едафотопів, у забезпеченні таких підтримувальних екосистемних послуг як підвищення родючості ґрунтів і кругообіг поживних речовин.

Надана оцінка масштабам впливу трофометаболічної діяльності сапрофагів на формування альгоценозів рекультивованих територій.

З'ясовано особливості акумуляції мікроелементів (Fe, Cu, Zn, Ni, Cd, Pb) сапрофагами в умовах антропогенного пресингу на ділянках самозарощування рудеральною рослинністю.

Одержано еколого-геохімічні показники трофометаболічної діяльності сапрофагів у лісових насадженнях рекультивованих територій.

Надано характеристику структурно-функціональної ролі сапрофагів на антропогенно трансформованих ділянках.

ПРАКТИЧНА ЦІННІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ НДР

Результати наукових досліджень можуть застосовуватись у галузі гірничовидобувної промисловості під час проведення біологічного етапу лісової рекультивації порушених земель; для обґрунтування виділення охоронних і заповідних природних територій, створення рекреаційних зон; у проєктах Міністерства екології та природних ресурсів України, Держуправління екології та природних ресурсів Дніпропетровської області.

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ

Підручники

Кабар А. М, Лихолат Ю. В, Шевченко Т. М., Лихолат Т. Ю., Кульбачко Ю. Л.. Популяційна антропологія: підручник. – Д.: РВВ ДНУ, 2018. – 296 с.

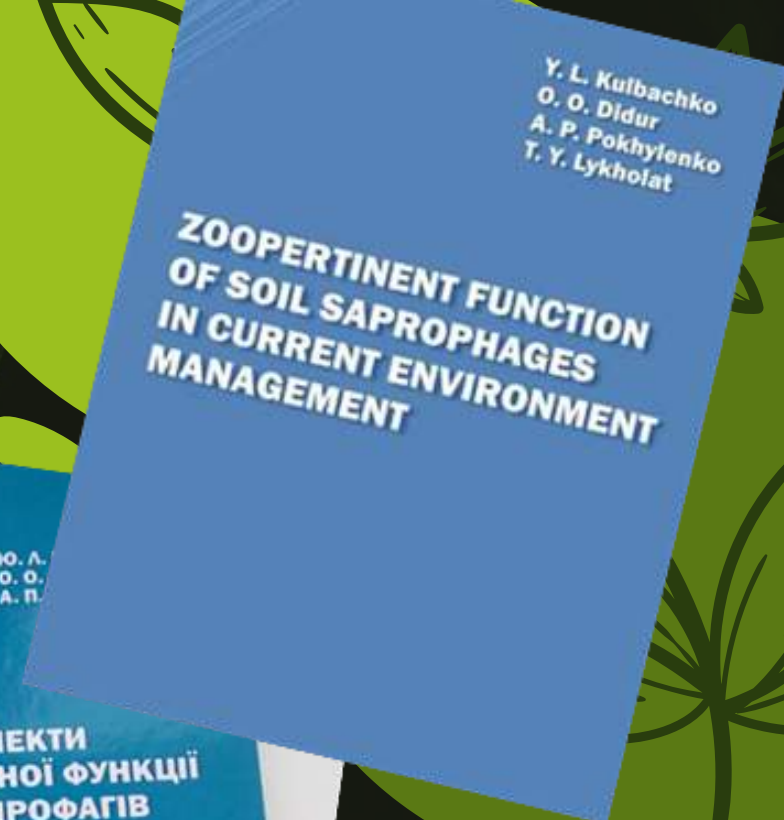
Монографії

Кульбачко Ю. Л. Екологічні аспекти зоопертинентної функції ґрунтових сапрофагів / Ю. Л. Кульбачко, О. О. Дідур, А. П. Похиленко. – Дніпро: ЛІРА, 2019. – 112 с.

Zoopertinent function of soil saprophages in current environment management: monograph / Y. Kulbachko, O. Didur, A. Pokhylenko, T. Lykholat. – Riga: "Baltija Publishing", 2019. – 96 p.

Патенти

Солі 2-((3-*r*-4-*r*1-4н-1,2,4-триазол-5-іл)тіо)ацетатних кислот, що стимулюють ріст живців ожини сорту кіова: патент 117081 № u201700706; опубл. 12.06.17, Бюл. № 11.

СОЦІАЛЬНИЙ І ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ НДР

Одержані результати використано у процесі створення новітніх наукових основ, методів і принципів зоекологічної оптимізації природних і порушених екосистем в умовах сучасного природокористування, які можна застосовувати в регіонах із семіаридними кліматичними умовами. Набула подальшого розвитку концепція зоореабілітації навколишнього середовища.

Один із перспективних сучасних напрямів досліджень – вивчення зоогенних механізмів такої регульованої екосистемної послуги, як підвищення родючості ґрунтів та їх захист від ерозії, оскільки проблема дегуміфікації ґрунтів визнана науковою спільнотою гострою проблемою.

Роль таких екосистемних сервісів полягає у безпосередній участі тварин у функціонуванні екосистем – ремедіаційному, продукційному, ґрунтотвірному тощо, що має позитивний вплив на натуралізацію порушених наземних екосистем, оптимізацію використання природних ресурсів і на оздоровлення середовища існування людини.

Установлені закономірності зоопертинентної участі тварин у процесах оптимізації природних і порушених лісових екосистем є науково прикладною основою для підвищення ефективності відновлення порушених земель як важливого соціально-економічного завдання.